

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Reg. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XV.

De exacta Regularum observatione.

EXHORTATIO I.
IN EANDEM.

Suadet constantem & perfectam observationem Regularum.

T H E M A.

Inspice & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. Exodi c. 25. 40.

V E L

*Omnes constanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis in absoluta omnium constitutionum observatione pratermittamus. Reg. 15.***M**

Andavit olim Dominus Moyse, Exodi c. 25. ut ad cultum Divinum, populi que devotionem tabernaculum exstrueret. Erat illud,

ut refert Josephus, quasi templum mobile ac portatile, ambulans una cum Hebrais per desertum, & tentorii castrensis similitudinem referens, quod dum castra essent movenda, solvi & convasari poterat. In hoc igitur tabernaculo, tanquam in Domo Dei ac templo castrensis, Hebraei Deum cole-

bant & hic vicissim, se illis umbraculum & protectorem esse significabat. Cum vero Moyses modum & ideam hujus tabernaculi à se exstruendi ignoraret: dixit illi Dominus: *Inspice & fac secundum exemplar, quod tibi in monte monstratum est. Exodi c. 25.* Quando scilicet quadraginta diebus in monte Sinai commoranti, ibidem tibi à me descriptum est vivâ voce tabernaculum, & idea quaedam sensibilis demonstrata fuit. Secundum quam Moyses illud in tres partes, seu tria quasi cubicula distinxit. 1. Erat atrium pro laicis. 2. Sanctum pro Sacer-

Q 9 2 doribus

dotibus & Levitis, 3. Sanctum Sanctorum pro summo Pontifice.

Ejusmodi quoque tabernaculum, ac perfectionis templum omnibus nobis in corde nostro extruendum est, secundum exemplar, quod nobis in monte monstratum est, id est ad exemplum Christi Crucifixi ac perfectionis ejus, quam Deus nobis in Sancto Ignatio tanquam exemplari vivo proposuit & per illum in regulis ac constitutionibus delineavit. *Nescitis*, ait Apostolus 1. Corinth. 3. *Quia templum Dei estis, & Spiritus Sanctus habitat in vobis*: In hoc templo ac tabernaculo perficiendo & ornando indies nobis laborandum est. Et ne aberremus: *Inspecte & fac secundum exemplar*, id est secundum regulas, quæ sunt exemplar à S. Ignatio nobis monstratum, in quibus seipsum ad vivum depinxit, & altissimum nobis perfectionis fastigium ostendit.

Dividemus autem hoc templum seu tabernaculum in tres partes, in atrium, Sanctum, & Sanctum Sanctorum: in primo collocabimus Tyrones & incipientes: in secundo proficientes: in tertio perfectos: & quid singulis, secundum exemplar regularum præscriptum, faciendum incumbat, explicabimus.

I. Hisce verbis fabros & operarios suos S. Patriarcha noster excitat, animatque: *Omnes constanti animo incumbamus, ut nihil perfectionis in absoluta omnium constitutionum observatione prætermittamus*. Omnes, inquit, Patres, Magistri, Fratres, omnes seniores & juniores: incipientes, proficientes &

perfecti. Nullus enim, etiam Novitius, in Societate est, qui ad studium perfectionis non teneatur: ideo enim sacculum deseruimus, ideo Patrem & Matrem, ceteraque mundi bona derelinquimus: ideo omnes venimus, ut terram perfectionis ædificemus, ut hoc tabernaculum in cordibus nostris extruamus: eum in finem gratiæ vocationis à Deo obtinuimus, quæ gratia in hoc opere sancto nos mirifice adjuvat & confortat. Tyronibus tamen & incipientibus, qui quasi in atrio religionis adhuc versantur, potissimâ curâ incumbendum est, in perfectione atrii tabernaculi.

Atrium istud locus erat destinatus Laicis, nunquam tabernaculum interius ingredientibus, continet atque duo, *Labrum æneum*, & *altare holocaustorum*. Labrum æneum seu lavacrum significat Sacramentum penitentiae, quo tyrones valde indigent, & altare holocaustorum significat vitiorum necationem & mortificationem in Dei obsequium. In utroque rite obeundo, omnes constanti animo incumbant, ut nihil perfectionis prætermittant ex regularum præscripto.

1. Primò quidem labro æneo, seu Sacramento penitentiae, perquam diligenter utantur: tū in exhomologeli de totâ vitâ, tum in semestralibus, & hebdomadariis, quemadmodum in expositione regula quinta, sexta, & septime summarii insinuavimus. Quid peccata sunt aliud, quàm sordes, quibus anima maculatur? sordes sunt avaritia, sordes luxuria, sordes superbia, invidia & reliqua peccata: de quibus Jeremias ait Thren. 4. 5. *Qui nutritur*

I.
Perfectio
Incipientium.

tur in croceis, amplexati sunt stercorea. Hebræus Interpres legit: Qui in cocco & purpura Divinae charitatis fulgebant, amplexati sunt peccata infamia. Et Isaias Propheta sæculi sui crimina deplorans, inquit: *Facti sumus, ut immundus, nos omnes & quasi pannus menstruatus omnes iustitia nostra. c. 64. 6.* Quid sunt peccatores, nisi upuzæ, de quibus Aristoteles L. 9. Hist. animal. c. 15. quod nidum potissimum faciant ex stercore hominis. Quid sunt impudici, nisi scababæ foetentes, in scelerum suorum fordibus sese volutantes.

Quod si igitur Tyro religiosus mundana vitæ decursu his fordibus conspurcatus fuerit; quidni ad labrum æneum, ad Sacramentum poenitentiae recurrat, & sordes abluat: dicatque cum Vate regio poenitente; *Lava me, munda me. Psal. 50.* Atque ut exponit Pepinus a. 5. in Psal. poenit. Lava pedes affectionum mearum depravatarum, sicut olim lavisti pedes discipulorum. Lava manus ab operationibus malis, ut earum sordes misericordia tuâ eluantur. Lava caput meum à cogitationibus iniquis, lava corpus à corruptione carnis, lava oculos ab aspectibus impudicis, lava os & linguam à verbis mendacii & detractionis; lava aures ab auditione alienæ diffamationis: lava me integrè, ut partem tecum habere merear, quia scio quod nullus nisi omnino mundus potest tecum habitare in cœlestibus. Ita ille.

Nec sufficit semel lotum esse, sed iterum iterumque, amplius & amplius lotionem indigenus, petamisque necesse est cum eodem Vate coronato;

Amplius lava me. Innocentius Pontifex hoc loco asserit iteratam lotionem adhiberi, quia culpa quæ nunc recenter dimittitur, licet tota per poenitentiam diluatur, adhuc tamen poenitenti sorderet & foetet; eò quod serenitatem & securitatem conscientia nondum habeat. Unde merito flagitat. *Amplius lava me.* Ut exponit Augustinus, ab omnibus immunditiis in omnibus facultatibus & corporis sensibus. S. Gregorius ob maculas inveteratas, malitiâ magnas & oblivione delatas. Hesichius, ob peccati reliquias, ita ut nullum vestigium remaneat. S. Athanasius, ut præter remissionem peccati, sanitatem, robur, pulchritudinem & tranquillitatem animi obtineat. Ut non modò numero reproborum recedat; verum etiam numero iustorum adscribatur: nemini enim certa est remissio; unde Eccli. 5. 5. *De propitiato peccato nolè esse sine metu.* Denique amplius lava me, quia nunquam poterit esse puritas tanta, quæ Deo sit digna. *Lavabis ergo me, & super nivem dealbabor.*

Deinde lotionem peracta ad Altare holocaustorum Tyrones accedant, oportet & se totos Deo immolare. Holocaustum, vox græca est *θλον καυσόν*, id est totum combustum, quia totum in honorem Dei igne consumebatur, ad significandum summum Dei in res omnes dominium: & quod illud offentes protestarentur se totos esse Dei, eidemque se totos consecrare, ut quasi corpore pellundato, animum cum hostiæ suæ fumo in cœlum sustollerent, atque in Deum transferrent. 1. Ho-

Q 9 ; locaustum

locustum erat bovis : id est corpore robustorum, qui labores suos commodis fraternis subternat. 2. Oviū id est eorum, qui imbecilles corpore, operum innocentia, & morum simplicitate alios pascunt. 3. Avium, id est eorum, qui scientia & contemplationi vacant. Vel, ut exponit Ribera L. 4. de templo c. 3. Holocaustum columbæ & turturis significat eos, qui per jugem carnis macerationem, & voluntatis abnegationem, se quasi hostias vivas Deo immolant. Rom. 12. 1. Hæc igitur est universa Tyronum occupatio, quamdiu versantur in religionis seu tabernaculi atrio, sese amplius purgare; & per abnegationem Deo immolare, juxta regulam Summarii octavam, undecimam, duodecimam &c. & in his constanti animo sese exercere, nihilque perfectionis prætermittere.

II.
Perfectio
Proficientium.

II. Religiosi proficientes, & aliquam jam perfectionem majorem assecuti; quales in Societate censerentur, Scholastici, emissis votis, Magistri, Theologiae auditores, ceterique Fratres, nondum votis ultimis obligati versantur in altera tabernaculi parte, quod vocatur Sanctum. In quo tria reperiuntur his necessaria atque utilia. Altare thymiamatis, candelabrum & mensa panum propositionis.

I. Altare thymiamatis, ut exponit Ribera L. 2. de templo c. 11. significat eos, qui se dedunt orationi, laudi Dei, meditationi & contemplationi: optantque cum Davide: *Dirigatur oratio mea sicut incensum in conspectu Domini.* Sive enim meditationi matuti-

na vacant, sive Sacrificio Missæ assistant, sive conscientia latebras excutiant, sive officium aliâve preces recitent: dirigatur oratio sicut incensum, suave & redolens in conspectu Dei, quo eâ mediante obtineant gratiam fructuosè juventutem teneram erudiendi, in studiis proficiendi, castitatis, charitatis, justitiæ, prudentiæ, aliarumque virtutum habitus comparandi, ac roborandi. Oratio enim, ut tradit S. Laurentius Justinianus L. de discipl. pag. 190. c. 18. est *Veritatis nutritrix; vitiorum interemptrix; charitatis robur; justitiæ regula; prudentiæ speculum; scientiæ lumen; domestica Dei.*

2. Candelabrum aureum, septem lucernis instructum: significat Ecclesiæ Doctores, & eos qui fidem Christianam ignorantibus tradunt; qui vitâ & doctrinâ in Ecclesia aut religione lucent. Ejusmodi candelabra in sæculi hujus tenebris lucentia, conestur esse Magistri ac Theologi nostri. Quorum prima lex sit à S. Bernardo tradita: *Doctus sit concha, non canalicus.* Hoc est, prius scientiâ recipiat, eaque se impleat, ut eam deinde plenius in alios effundat, prius se doceat, quàm alios. Secunda lex non tantum intellectum, sed & affectum imbuat: Nam *Doctrina spiritus non curiositatem, sed charitatem accendit*, inquit S. Bernardus. Tertia lex: prius doceat factò, quàm verbo: sic enim Jesus prius cepit facere, quàm docere. *Doctrina inquit S. Gregorius, cum omni imperio docetur, quando prius agitur, quàm dicatur: nam doctrina subterabit fiduciam, quando conscientia præpedis linguam.*

3. Ter-

3. Tertium in Sancto repertum, est mensa panum propositionis. eos representans, qui se dedunt, eleemosynis & operibus charitatis. Quid agunt aliud, literarum humaniorum, imò & Philosophiæ ac Theologiæ Professores, quam opera misericordiæ præstare, ignorantes docere, charitatisque multiplicia munia exercere? quid Fratres nostri Marthæ officii adiecti aliud agunt, sive cibum præparent, sive potum depromant, sive panem pinçant, sive vestes faciant, quam assiduis misericordiæ & charitatis munis vacare? quàm verò grata Deo opera ejusmodi accidant, sacramentorum paginarum autoritas innumeris locis, & SS. Patrum consensus enuntiat. Ex omnibus seligo S. Chryostomum, qui homil. 9. in Matth. ait: *Electissima, amica Deo existit, & semper ei propinqua est: pro quibuscumque voluerit, facile manus impetrat, viticula peccatorum ipsa dissolvit, fugat tenebras, extinguit ignem: huic cum multa fiducia porta cæli aperitur: & velut Regina intrante, nullus janitorum, nullus custodum, qui assistunt, aude dicere: quæ ista vel unde? sed omnes eam ut Reginam suscipiunt.*

Quotquot igitur commorantur in tabernaculo Sancto; orationem, doctrinam, misericordiam, secundum regularum apicem exactè observare studeant, quemadmodum regula vicecima prima & secunda, regula decima quinta & 17. regula 44. & 45. alique officiorum propriæ postulant, & nihil perfectionis, in absoluta eorum obsequantia prætermittant.

III. In Sancto demum Sanctorum versantur Religiosi veterani diu multumque probati, in virtutis palastra exercitati, charitate Dei & proximi succenti, quales esse decet Professos & Præsides ac Prælatos, per arcam & propitiatorium designati.

1. In Sancto Sanctorum erat arca Domini, de lignis Setim compacta instar parvæ cistæ quadratæ, vel quadrangulæ: alta cubitum cum dimidio, lata cubitum cum dimidio, longa verò cubitos duos cum dimidio. In hac arca tria erant, tabula legis, Virga Aaronis & manna; tria Præsidium & Rectorum præsidia & dona: Arca Ecclesiæ aut religionis, ejusve Præsides habeat tabulas legis, virgam disciplinæ & correctionis, ac manna dulcedinis in gubernatione. Ita S. Gregorius Ep. 25. l. 1. *Hinc Samaritanus, inquit, vulnerato insudit oleum & vinum; ut per vinum scilicet mordeantur vulnera, per oleum foveantur. Sitergo amor, sed non emolliens; sit rigor, sed non exasperans. Habent apes mel, habent & aculeum, quo defendant alvearia. Sic qui regit, habeat mel, id est clementiæ dulcedinem, habeat & aculeum justitiæ, quo adversus sceleratos Republicam tueatur.*

2. In Sancto Sanctorum reperire erat Propitiatorium. *Facies & propitiatorium de auro mundissimo.* Exodi 25. Eratque propitiatorium tabula operiens arcam, seu ejusdem operculum: sic dicitur, quasi locus propitiationis, eò quòd illic Deus apparet & Moyfi loquens placabatur & propitiabatur populo. Idem propitiatorium

III.
Perfectio
Perfecto-
rum.

rium, quatenus complectebatur cherubinos cum alis, erat quoque oraculum, è quo Deus edebat oracula, exatque velut thronus Dei, in quo sedere dicebatur: *Loquar ad te supra propitiatorium, ac de medio duorum Cherubin, qui erunt super arcam. Exodi c. 25. 22.*

Ejusmodi propitiatorium viros perfectos, & sanctimonia conspicuos adumbrat, qui precibus suis & sanctis operibus Deum placeant, per quos Deus oracula & monita salutis edit; Angelos & Cherubinos vitæ puritate referunt & Sapientia luce. *Vnusquisque ait S. Gregorius hom. 6. in Evang. si quantum sufficit, proximum à pravitate revocat, si exhortari ad bene operandum curat, si æternum regnum, vel supplicium erranti denuntiat: cum verba sancta annuntiationis impendit, Angelus existit. Idem homil. 34. Qui secretorum celestium summa capere prævalem, & nuntiare, isti in Archangelorum numero deputantur. Et sunt nonnulli, qui tantâ Dei & proximi dilectione pleni sunt, ut Cherubin jure nominentur. Quia enim Cherubim plenitudo scientia dicitur, & Paulo dicente didicimus, quia plenitudo legis est charitas: omnes qui charitate Dei & proximi amplius pleni sunt, meritorum suorum sortem inter Cherubim numeros percepserunt. Et sunt nonnulli, qui superna contemplationis facibus accensi, in solo Conditoris desiderio anhelant; nihil iam in hoc mundo cupiunt, solo æternitatis amore pascuntur, terrena quaque abiciunt, temporalia cuncta mente transcendunt, amant & ardent, atque in*

ipso suo ardore requiescunt, amando cadent, loquendo & alios accendunt, et quos verbo tangunt, ardere protinus in Dei amore faciunt, hi inter Seraphim numerum, sortem suæ vocationis accipiunt. Hujusmodi ergo viri perfecti, ætate & sanctitate, ac charitate conspicui, nihil perfectionis in regulis suis intermittendo, sed & apices minimos observando ad culmen sanctimonia conscenderunt.

Conentur itaque singuli, secundam ideam, à S. Ignatio in regulis monstratam, perfectionis templum in semetipsis fabricare, Incipientes in acta constituti, virtutibus quidem insistant, sed potissimum penitentia Sacramento animam magis, magisque emaculant, & passiones, vitia, concupiscentias, pravas consuetudines in altari, instar vitulorum & animalium in holocaustum mortificatione concrenent, Proficientes in Sancto, in altari thymamatis preces puras offerant, instar candelabri doctrinæ & sapientia luce, alios illuminent & è mensa propositionum panes desumant, & opera misericordia exercent. Perfecti denique arcam Dei, cum tabulis legis, viga correctionis, & manna suavitatis in corde suo circumferant; alios Deo reconcilient, & orationibus sustentent, & Cherubinorum ac Seraphinorum more charitate purâ ardeant, aliisque accendant. Hac ratione omnes nihil in absoluta omnium constitutionum ac legum observatione prætermittent.

EXHORTATIO II.
IN REGULAM XV.

Suadet minimarum regularum exactam observantiam.

T H E M A.

Qui in minimo fidelis est, & in majori fidelis erit. Lucæ 16. 10.

Vel ex Regula.

Electis Spon-
tus in Canticis
cor suū à Spon-
sa amore occu-
patum ac vul-
neratum in uno
oculorum & in
uno crine colli
asseruit. Mira sanè conjunctio oculi
& capilli : quid in corpore humano
nobilius, quid præstantius oculo? Quid
ex adverso vilius & exilius capillo? Et
tamen in utroque amore se captum,
fasciatumque Sponsus prædicat: *Vul-*
nerasti cor meum; Soror mea Sponsus;
vulnerasti cor meum, in uno oculorum
meorum, & in uno crine colli tui. Cant.
4. 9. Cur nam verò istud? Manifesta-
re voluit, non tantum præcipua mem-
bra, sed etiam viliora: non tantum il-
lustriora & grandia opera; verum
etiam minima, rectâ intentione per-

acta, sibi placere. Hac de causa
S. Ignatius, dum in regula præsentè,
præscribit, *nihil perfectionis, in absoluta*
omnium constitutionum observatione,
præmittendum esse, non tantum nos
majora implere, verum & minima mi-
nimè negligere voluit: ac proinde,
ubi verio latina habet: *Nihil perfe-*
ctionis; sanctus Legislator in idiomate
Hispanico, quo Constitutiones ab eo
consignata sunt, scripsit: *No perder*
puncto de perfectione: adnitendum nobis
esse, ut nec unum punctum, apicemve
perfectionis, perdamus aut amitta-
mus.

Quemadmodum verò, ex sententia
Davidis, gemina sunt justi, hominiſve
pii officia, *declinare scilicet à malo &*
facere bonum; sic hominis religiosi of-
ficia duo sunt: etiam minima quæ ve-
tita sunt, declinare; & minima, regulis
præscripta observare; minima enim
R r neglecta

neglecta multum detrimenti patiunt, minima exactè observata, plurimum emolumenti adferunt, quod exhortatione præfente explanabimus.

I. *Declina à malo.* Id est cave etiam minimum, quod regula sancta vetat. Duplicis autem generis reperire est defectus, excessivè contra regulam; alii accidunt citra peccatum, alii peccato obnoxii existunt. Violatur enim nonnunquam regula citra peccatum, quia Fundator ad peccatum transgressorem obstringere noluit; v. g. dum rumpitur silentium. Quamvis sapissimè peccatum vel ob contemptum regulæ, vel ratione votorum, vel alia de causa intercurrat.

1. Si regula violatur citra peccatum: est nihilominus ejusmodi transgressio, quædam imperfectio; est quædam à via perfectionis exorbitatio, & in cursu ac stadio perfectionis remora seu retardatio. Caput autem unice Deus, nos non stare; sed currere ad bravium & ad metam perfectionis; sic currere ut comprehendatis. 2. Corinth. 9. 24. Enixè optat nos ad perfectionem sublimem evolare: *Estote perfecti, sicut Pater vester celestis perfectus est.* Matth. 5. 48.

Deinde quædam ingratitude est, erga Divinam Bonitatem, quâ nos è sæculi Labyrintho ad perfectionis lenitiam, ducendo, ac media aded præclara, regularumque præscripta aded salutaria offerendo, maximo nos beneficio affecit; nos verò hujusmodi donum negligendo, nostramque ei sensualitatem, aut commoditatem,

propriamve voluntatem antepone-do, ingratos quodammodo Benefactori tanto nos exhibemus, nec illud Apostoli observamus: *Grati estis.* Ad Coloss. 3. 15.

Denique est negligentia quædam acinobedientia, quæ & Deo minima grata accidit: & ipsius S. Fundatori nostro displicet, cujus voluntas fuerit, etiam minima à regulis vitia declinare ut vel ex eo patet, quod Neapoli sub ejus Collegii initia designavit; Nicolaus Bobadilla unus è primis sociis, in Collegii illius gubernatione superintendentis nomine præfidebat; Andrea Oviedo Rector, quem postea Patriarcham Pontifex in Æthiopiâ misit. Inter eos autem non satis conveniebat, in ratione gubernandi; cum quidquid Andreas astringeret, Nicolaus relaxaret. *Putidum*, inquit Orlandinus historicus noster L. 12. n. 17. *Bobadilla videbatur, sanctitatem Societatis, exignis quibusdam legibus adhibere, censensque domesticam disciplinam, potius tam ad munitissimarum legum normam, quam ad solida virtutis rationem, dirigendam.* Quasi verò solida virtus, quidquam quod gratum sit Deo, minimum puret; vel consistere, & absolutionem suam habere, sine his ornamentis & coloribus possit. Quid inde secutum est? Leviorum neglecta legum, veluti quibusdam fractis vinculis, sinere sensim disciplina domestica visa est ac dilabi. Quod ubi cognovit Ignatius, remedium adhibuit, curam minimorum atque observantiam, Jussit Oviedum suo munere, potâ libertate defungi nec se interpo-

nere Bobadillam, advigilarique ad custodiam legum minutissimarum. Sentiebat enim in his violandis, plus plerumque latere periculi quam in maximis, propterea quod maximum damnum, si violentur, apparet; facileque poena in promptu est; at eorum, quae pro minimis habentur; exitium, nisi progrediente tempore non sentitur. Hæc Orlandinus. Ex quibus voluntas, consiliūque S. Patris abundè elucescit.

2. Si verò Legum prævaricatio cum peccato conjuncta est, liquet, longe studiosius esse declinandam. Ratio est quoniam peccatum quodcumque etiam minimum Deo displicet, illūque offendit; quid verò, quantumque offensa Divina sit æstimanda, patet consideranti; majestatemque divinam a qua lance ponderare scienti. Etenim offendere Baronem, aut Comitem, magni ducitur: offendere Regem aut Principem etiam leviter, ob sublimitatem personæ, longe gravius censetur: quid igitur erit, insultam Numini Supremi Majestatem offendere? Rectè S. Isidorus ait: *Qui infinitatem Dei considerat ex minimis offensam; nequaquam minima vocat, sed horrenda: profecto satis hoc est, ut magna putemus, qualibet minima; qua contra maximum committimus.* Appositè quoque in hanc rem S. Anselmus Epist. 6. ad Monach. Cister. *Si de virtute in virtutem, de profectu in profectum vultis ascendere, semper timete in minimis Deum offendere. Non debetis confide-*

rare, quam parva sit res, quam contra prohibitionem facitis; sed quantum malum sit inobedientia, quam pro parva re incurritis. Præclara est institutio B. Paulæ apud Hieronymum Epist. 27. ad Eustoch. *Furtum, inquit, quasi sacrilegium detestabatur, & quod inter sæculi homines vel leve putatur vel nihil, hoc in Monasteriis gravissimum dicebat esse delictum.*

Ratio altera est, quantum exigua legum transgressiones Deo displiceant, ex earum poena cognoscimus, & minima delicta, in conspectu Dei haud esse minima liquidò perspiciamus. Quid enim? an leve piaculum esse censēbimus, quod Numen benignissimum ipso mortis supplicio plectit? Veluti observavit S. Chrysostomus in supplicio Uxor. Loth. *Cur, inquit, hæc mulier, qua serva Dei erat, occisa fuit & in salis simulacrum versa? Occiditne aliquem? An adulterium commisit? an perjurium? non; sed id fecit, quod nos nihil putavimus; hoc solum, quod retorfit oculos.* Quare infert S. Chrysostomus: *Neque leve dicendum est, quod hominem contemnendo occidit.* Non absimiles poenas in levibus delictis, Ozz, Davidis, & aliorum graviter punitorum videre est. Et ne ætatem nostram taciti prætereamus; mirum est, quod Annales nostri de zelosissimo Patre nostro Christophoro Ortizio viro Apostolico tradiderunt: hic, quod apud Præsides suos officium honoratus sibi delatum nimis deprecaretur, fulmine à Deo percussus est. Licet noxa ex

honorem deprecantis minima fuerit : & viri optimi gloriam , mirandis operibus illustrare eidem Deo placuerit.

Nemo igitur dicat hæc legis nostræ transgressio modica est ; si silentium rupeo , si absque licentia , rem modicam aliis tribuero , aut accepero : si alienum cubiculum ingressus fuero , si verbis charitatem læsero , si temporis exiguum intervallum inutiliter insumpsero , si officii mei partes negligentius explevero : minuta hæc sunt ; stillæ sunt , scintillæ sunt , res exiguæ sunt. Verùm nescisne , nautam , si parvam navis rimam non obturet , per stillas illapsas , tandem cum nave submergi ? Nescisne , quantum vel una scintilla non raro excitarit incendium ? Unas curiosus oculorum jactus , in quam criminum voraginem , Davidem præcipitavit ? Unde sapius horrendi Religiosorum exitus lapsus ? Unde ruina & casus ? à minimis , à stillis , ab exiguis regularum transgressionibus , ad graviores prolapsi sunt. Recte Abbas Theodoretus Cassianum Coll. 6. cap. ult. ait : *Lapsus quisquam , nequaquam subitaneâ ruinâ corruisse censendus est : quod apta declarat similitudine. Quemadmodum domus , nunquam subitaneò ad ruinam procumbit impulsu , sed per stillicidia neglecta , aut per vitium fundamenti. In pigritiis enim humiliabitur contignatio & in segnitie manus , stillabit domus. Eccli. 10.*

II.
Minima
in regulis

II. Deinde alterius generis minima sunt , quæ à regulis præscribuntur

observanda ; & his complectimur verbis : *Fac bonum* : id est ad arctissimè observa omnes leges Ordinis scriptas , Constitutiones , Regulas communes , & officii proprias : leges item non scriptas , sed à Superioribus vii voce traditas , uti & consuetudines approbatas , modumque præscriptam hæc omnia probè exequendi. Huiusmodi actiones à regula mandata in oculis mundi , & imperitorum exigui non raro momenti esse judicantur , at in oculis Dei , ac virorum spiritualium magni ponderis & meriti esse censentur. Quare imitari nos oportet sedulos Aurifabros , qui exigui auri , argenteæ fragmenta , pulvisculosque abrasos , colligunt , atque ex iis probè collectis non levem tandem metalli pretiosi massam conflant.

Quin & colligere easdem actiones oportet , tanquam minutas , sed pretiosissimas margaritas , quibus animas nostras ornemus , gratumque Deo omnipotenti , domicilium exhibeamus. S. Paulinus Epist. 20. ad Amadum : *Non ideo , inquit , margarita tota est , quia exigua ; sed ideo magis pretiosa , quia & in exigua mole , magnum pretium habet. Status religiosus ut Auctor est Doctor Mellissius Homil. de margar. Margarita est Evangelica , pro qua universa Deo dare debemus : Nec tantum status in se , sed ipsæ etiam virtutum functiones , S. Chrysostomi iudicio Homil. 14. in 1. Tim. sunt margaritæ : igitur magni faciendæ. licet vulgi opinione erronea æstimetur exigua.*

exigua. Veritati enim consentaneum est, quod scribit S. Basilius Constat. Monast. c. 24. *Nihil est minimum, quod Dei causa fiat, sed grande & spirituale, & ejusmodi, quod cœlum nobis, & premia cœlestia conciliet.*

Causa autem, cur Divina Liberalitas minimas actiones, ex obedientia & præscripto regula præstitas tantis donis remuneret, sunt variz.

1. Est fidelitas, mirè Deo grata, quam servi fideles erga Deum ac Dominum suum demonstrant: hæc enim fidelitas in minimis, gratitudine condita, Divinam Bonitatem excitat ad conferenda beneficia majora: *Euge serve bone & fidelis, quia in paucis fuisi fidelis, super multa te constituam.* Matth. 25. quemadmodum & Principes mundi hujus, thesauris suis præfectos, si fideles reperiant in minimis, maximas eis gazas credunt, prudenter enim etiam in maximis fidelitatem a matros arbitrantur.

2. Causa altera fervor est talium regulæ observatorum; qui illos ad minima curanda inducit: moraliter enim, haud possibile est, nonneminem, minima, maguâ diligentia curare omnia, quin magno spiritus fervore bulliat: quot enim hisce in rebus difficultates superandæ, quot abnegationes obeundæ, quot respectus humani conculcandi veniunt? qua tepiditate languens nunquam superarit. Ejusmodi fervor eluxit in B. Aloysio, B. Stanislaio, Joanne Bergmanno & aliis, qui minima quaque studio diligentissimo curabant. Temporis ra-

tionem exactissimam gerebant: actiones tempore præfixo obibant, nec in aliud tempus differebant: omnes Ordinis cæremonias ac ritus accuratissimè servabant. Ad primum campanæ sonum, ab eo, à quo tunc cessandum erat, desistebant; atque id, ad quod accerfebantur, auspicari incipiebant. Eâ diligentia, fervore & affectu Fratibus ad mensam ministrabant, quemadmodum Christo Domino in carne apparenti, ministraturi fuissent? Eâ propensione, promptitudine, & alacritate, absque omni excusatione, exequiebantur, à minimo Superiore imperata, quemadmodum ea, quæ ab ipsomet Præposito Generali, aut Provinciali præsentate, rogata inunctave fuissent. Eâ benevolentia, ac sedulitate, rogati operam suam navabant Fratri minimo, à quo nihil sperabant, quâ Superiori maximo, petenti, eam præstitissent. Eâ accuratone servabant omnia extra domum in itinere, quâ domesticos intra Parietes in oculis Præsidum ea obivissent. Denique regulas omnes pro parvis habitas à tepidis, eâ semper accuratone servabant, ac si universa in iis perfectio ac sanctimonia sita fuisset. Nec ullis respectibus humanis ad earum violationem sese induci sinebant: Unde illud piissimi Bergmanni acroama: *Disrumpar potius, quam ullam Ordinis mei regulam deliberatè transgrediar.*

3. Causa est conservatio Ordinis Religiosi: minimarum enim legum observatio, Religionem in flore &

R r 3 vigore

vigore conservat, minimarum ex ad-
verso regularum neglectus discipli-
nam laxat, ac Religionem pedeten-
tim, destruit ac pellundat. Docuit
id Deus S. Mariam Magdalenam de
Pazzis p. 4. vitæ c. 14. in quadam re-
velatione: Inter quinque res, pro
quovis ordine in primævo statu con-
servando, petendas, hanc quoque
perpetuò flagitandam esse: *Ut omnes
Religiosi perfecte cognoscant quanti sit
momenti, observare rem quamlibet mi-
nimam Regulae suae sanctæ.*

Quæ cum ita sint, Dilectissimi, regu-
las quantumvis parvas, omni studio
exequi allaboremus; minima, quæ
iis vetantur, etsi peccato obnoxia
non sint, vitemus, tanquam imper-
fectiones, ingratitude, negligentias,
& inobedientias nocivas: si verò
cum peccato sint conjuncta; tan-
quam offensas Deo displicentes, in-
gratas, odio habitas, & pœnis ac
supplicii dignas, omni studio decli-
nemus. Ea verò minima, quæ à regu-
lis præcepta injunguntur, omni dili-

gentiâ & accurate obeamus: ut
meritorum multorum margaritas pec-
tore colligamus, Deo fidelitatem nos-
tram probemus, fervorem demon-
stremus, ordinem nostrum in flore
vigore pristino custodiamus. In om-
ni perfectionis genere excellamus.
*Nemo se ipse fallat, inquit S. Fran-
ciscus Xaverius, non potest quisquam
in rebus magnis excellere, qui non prius
excellat in parvis. Et infra. Qui parva
oneri ferendo non sit, multo magis
magnum est laturus. Et Christus Do-
minus S. Brigittæ affirmavit L. 5.
Revel. interrog. 13. Qui non bene a-
titur minimis, justum est, ut maximis
non gloriatur. Hoc demum est, quod
initio asserabamus in themate: Qui
in minimo fidelis est, & in majori fi-
delis erit. Luca c. 16. Et è contrario,
qui in minimo fidelis non erit,
utique nec erit in ma-
jori.*

REGULA